

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Victor Boico, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Ion Guzun

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, declarat de către inculpatul

Cociug Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx, s. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 14.01.2016 – până la 26.06.2017

instanța de apel:

de la 18.08.2017 – până la 28.11.2017

instanța de recurs ordinar:

de la 29.11.2018 – până la 26.03.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 26 iunie 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Cociug Mihail Xxxxx, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal a fost încetat în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

A fost încasat de la Cociug Mihail în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 2.604 lei.

Acțiunea civilă înaintată de SRL „Grand Express” împotriva lui Cociug Mihail a fost respinsă integral ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Cociug Mihail la 19.09.2015, în jurul orei 11:20, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, pe traseul L-474, Anenii Noi-Bulboaca, deplasându-se spre or. Anenii Noi, a ignorat situația și condițiile rutiere, nu a adaptat viteza ce i-ar permite conducerea vehiculului în

siguranță și nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, încălcând, astfel regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai 2009.

Cociug Mihail nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului, tamponându-se în automobilul de model „Opel Astra” cu n/î XXXXX, ce venea din direcție opusă, condus de Lebedi Sergiu. În urma impactului, automobilul condus de către Cociug Mihail, a fost proiectat pe contrasens, tamponându-se cu automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, condus de către Afteni Ivan, care de asemenea se deplasa din sens opus. În urma tamponării, automobilul condus de către Afteni Ivan a fost inversat și ultimului i-au fost cauzate vătămări medii.

Pe baza stării de fapt expusă mai sus, confirmată de probele administrate, faptele inculpatului Cociug Mihail, au fost calificate *de drept* în baza art. 264 alin. (1) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, la data de 05 iulie 2017, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cociug Mihail să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 1 an închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transporte pe un termen de 1 an. Conform art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată a o suspenda condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an. A încasa de la Cociug Mihail, cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei merceologice a automobilului Dacia Logan cu n/î XXXXX, în sumă de 2.604 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- nu poate fi reținută ca plauzibilă concluzia instanței de a accepta cererea inculpatului Cociug Mihail privind aplicarea în privința acestuia a legii amnistiei. Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței RM, nr. 210, se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal, și celor condamnate care sânt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă, și sânt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12. Totodată, legiuitorul în art. 10 lit. k) al Legii menționate supra a menționat, că legea nu este aplicabilă persoanelor învinuite, inculpate sau condamnate care nu au reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită;

- referitor la acțiunea civilă în procesul penal, persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise,

cât și compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală. Prin urmare, existența prejudiciului (acțiunea civilă înaintată de către partea civilă, inclusiv pentru serviciile de asistență juridică, cât și cheltuielile judiciare), nu pot condiționa aplicarea față de condamnatul Cociug Mihail, a Legii nr. 210, din 29.07.2016.

3.2 Avocatul Străisteanu Doina Ioana, în numele părții civile SRL „Grand Express”, la data de 12 iulie 2017, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și a încasa de la inculpat valoarea automobilului de model Dacia Logan cu n/î XXXXX, în sumă de 60.737 lei în beneficiul părții civile, precum și a prejudiciului moral în sumă de 50.000 lei, și cheltuielile judiciare în sumă de 8.804 lei.

În motivarea apelului a invocat că:

- la urmărirea penală nu s-a dispus expertiză pentru evaluarea prejudiciului material cauzat, deși SRL „Grand Express”, a fost admisă în calitate de parte civilă în cauza penală. Era evident faptul că, accidentul produs de inculpat a cauzat daune semnificative SRL „Grand Express”, iar la ședința pregătitoare a cauzei penale, când încă Cociug Mihail își nega vina, a fost solicitat numirea și efectuarea expertizei. Cererea a fost admisă și prin raportul de expertiză nr. 1095-1096 din 12.10.2016, anexat la cauza penală, a fost estimat de experți prejudiciul material în suma de 60.737 lei. SRL „Grand Express”, respectiv prin acțiunea civilă a solicitat încasarea acestei sume de la inculpat drept valoarea automobilului deteriorat, cerință întemeiată pe acțiunile ilegale ale inculpatului, neinformarea companiei de asigurări, dar și pe faptul că inculpatul a recunoscut că a reparat tuturor părților vătămate daunele cauzate, cu excepția SRL „Grand Express”. Astfel, cerințele părții civile sânt întemeiate înafara oricăror dubii pe probele existente la dosar, obținute obiectiv a căror apreciere urmau să primească prin sentință;

- în sentință s-a omis să se dea apreciere faptului că, la urmărirea penală la dosar nu au fost anexate copiile poliței de asigurare și nici a raportului tehnic pe automobilul condus de Cociug Mihail. Aceste documente au fost prezentate în ședința instanței de judecată de avocatul inculpatului. Aceiași poliță de asigurare acoperea repararea tuturor automobilelor avariate de inculpat în ziua de 19.09.2015, care erau trei la număr, însă nici inculpatul nici agentul economic la care era angajat nu au informat compania de asigurări despre accidentul produs. Inculpatul a reparat două din trei automobile avariate din cont propriu;

- prima instanță a făcut referire la acțiunea civilă depusă de SRL „Grand Express”, către SRL „RAPID SIGUR&CONFORT” și GALAS SA, pentru a respinge acțiunea civilă din cadrul acestei cauze penale, eșuând să facă distincție dintre obiectele acțiunii. În cazul dat, inculpatul urmează să restituie prejudiciul material părții civile SRL „Grand Express”, cauzat prin acțiunile sale penale. Angajatorul inculpatului SRL „RAPID SIGUR&CONFORT” este atras la răspundere delictuală pentru inacțiunile sale și exploatarea în stare tehnică nesatisfăcătoare a automobilelor, prin ce a cauzat prejudicii materiale SRL „Grand Express”. Existența

unei acțiuni civile dintre agenți economici, nu-l scutește pe inculpat de răspundere, conform art. 219 - 225 Cod de procedură penală, când acțiunea civilă înaintată reiese din acțiunile penale ale acestuia;

- din sentință nu este clară întemeierea de respingere a cerinței părții civile privind încasarea costurilor de judecată suportate la urmărirea penală și la etapa cercetării judecătorești, când multiplele ședințe de judecată au fost amânate fie din vina instanței, fie din vina avocatului inculpatului. Asistența juridică în sumă de 8.804 lei, suportată de partea civilă SRL „Grand Express”, urma a fi încasată de la inculpat, la fel cum s-a încasat suma de 2.604 lei de la ultimul pentru expertiza efectuată la cererea părții civile, deși o acțiune civilă nu a fost formulată de procuror, după cum o cere art. 219-225 Cod de procedură penală;

- având în vedere criteriile de apreciere a cuantumului prejudiciului moral, inculpatul în timp ce era cercetat penal a cerut și a primit restituirea automobilului pe care l-a condus, acesta fiind mijloc de comitere a infracțiunii. Acest automobil niciodată nu a fost pus la dispoziția experților pentru executarea expertizei, după cum a fost admisă de instanță la 22 martie 2016, împiedicând astfel stabilirea adevărului. În tot acest timp, SRL „Grand Express”, a fost în imposibilitate de a folosi automobilul avariat de inculpat, care nu-și recunoaște vina în fapta comisă;

- SRL „Grand Express”, consideră că este îndreptățit la plata prejudiciului moral și pentru faptul că i-a fost obstrucționată activitatea de întreprinzător (distrugerea unuia din automobilele incluse în licența de activitate aduce pierderi), pentru nerealizarea venitului prognozat, micșorarea volumului de servicii prestate, toate fiind consecințe directe a acțiunilor inculpatului. Totodată, partea civilă SRL „Grand Express”, a fost nevoită să angajeze avocat pentru a-și apăra drepturile în procedura penală pornită, pentru a evita eschivarea inculpatului de răspundere, după cum acesta parțial a reușit prin scoaterea din dosar a automobilului cu care a comis infracțiunea;

- SRL „Grand Express”, consideră că circumstanțele cauzei indică asupra existenței prejudiciului moral ce urmează a fi reparat de inculpat. Astfel, în baza practicii CEDO, SRL „Grand Express”, î-și valorifică prejudiciul moral în sumă de 50.000 lei, pe care îl solicită să fie încasat de la inculpat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017, au fost admise apelurile declarate, casată sentința integral și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cociug Mihail a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, ce constituie 13.000 lei. În temeiul art. 64 alin. (3¹) Cod penal i-a fost explicat dreptul să achite jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 ore din momentul în care hotărârea devine executorie și în acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Acțiunea civilă înaintată de către SRL „Grand Express” împotriva lui Cociug Mihail a fost admisă în principiu cu stabilirea cuantumului în procedură civilă contencioasă.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că, prima instanță

la adoptarea sentinței incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și astfel, eronat a ajuns la concluzia că, procesul penal în privința lui Cociug Mihail învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, urmează a fi încetat în baza Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

De asemenea, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță eronat a dispus examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, deși inculpatul a recunoscut fapta reținută în sarcina sa, acesta a contestat cuantumul prejudiciului produs prin comiterea infracțiunii, cuantum ce reprezintă element al formei calificate a infracțiunii comise.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, de către partea civilă SRL „Grand Express” a fost înaintată acțiune civilă privind încasarea prejudiciului material și moral (f.d. 150-151 v. 1).

A fost menționat și acel fapt că, prima instanță prin încheierea din 22 martie 2016 a dispus efectuarea expertizei tehnico-științifice, la dosar fiind anexat raportul de expertiză judiciară nr. 1095-1096 din 12.10.2016 (f.d.121, 122-135 v. 1).

Astfel, instanța de apel a notat că, deși prima instanță a dispus examinarea în procedură simplificată, de fapt a administrat probe noi.

La fel, primă instanță admitând examinarea cauzei în procedură simplificată, de facto a judecat-o conform regulilor de examinare în procedură generală, audiind partea vătămată și cercetând probele scrise, inclusiv noi administrate (f.d. 191-192 v. 1).

Instanța de apel a constatat că, prima instanță contrar prevederilor art. 337 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a consemnat declarațiile inculpatului și părții vătămate Afteni Ivan într-un document separat, ce se anexează la procesul-verbal al ședinței de judecată, declarațiile acestuia fiind consemnate în proces-verbal (f.d. 190-191 v. 1).

Analizând totalitatea de probe acumulate la cauza penală și apreciindu-le în confomitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, instanța de apel a constatat că, Cociug Mihail la 19.09.2015, în jurul orei 11:20, conducând automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, pe traseul L-474, Anenii Noi-Bulboaca, deplasându-se spre or. Anenii Noi, a ignorat situația și condițiile rutiere, nu a adaptat viteza ce i-ar permite conducerea vehiculului în siguranță și nu s-a isprăvit cu conducerea acestuia, încâlcind, astfel regulile de securitate a circulației din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 357 din 13 mai

2009.

Cociug Mihail nu s-a isprăvit cu conducerea automobilului, tamponându-se în automobilul de model „Opel Astra” cu n/î XXXXX, ce venea din direcție opusă, condus de Lebedi Sergiu. În urma impactului, automobilul condus de către Cociug Mihail, a fost proiectat pe contrasens, tamponându-se cu automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, condus de către Afteni Ivan, care de asemenea se deplasa din sens opus. În urma tamponării, automobilul condus de către Afteni Ivan a fost inversat și ultimului i-au fost cauzate vătămări medii.

Instanța de apel a menționat că, deși inculpatul a recunoscut vina, aceasta se confirmă și prin declarațiile părții vătămate Afteni Ivan, martorului Ruștiuc Nadejda, Lebedi Segiu, Curuci Cristina, precum și prin materialele cauzei și anume: procesul verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 19.09.2015 (f.d. 12-13 v. 1); procesul verbal de examinare a obiectului din 07.10.2015, fiind examinat automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX și automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX (f.d. 42-44 v. 1); conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 131/D din 17.11.2015, în privința lui Afteni Ivan (f.d. 57 v. 1); conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 132/D din 17.11.2015, în privința Cristinei Curuci (f.d. 62 v. 1); conținutul raportului de expertiză medico-legală nr. 133/D din 17.11.2015, în privința Angelei Lisnic (f.d. 69 v. 1); conținutul raportului expertizei judiciare nr. 1095-1096 din 12.10.2016. (f.d. 123 v. 1); acțiune civilă înaintată de către partea civilă Iachimovici Tatiana, reprezentată de avocatul Străisteanu Doina Ioana către Cociug Mihail, cu privire la încasarea de la Cociug Mihail în folosul SRL „Grand Express” a valorii automobilului deteriorat (XXXXX) în sumă de 60.737 lei (f.d. 150-151 v. 1).

În urma verificării probelor, instanța de apel a ajuns la concluzia că, argumentele procurorului cu privire la netemeinicia aplicării Legii privind amnistia în privința inculpatului Cociug Mihail, invocate în apelul depus împotriva sentinței de încetare a procesului penal sunt fondate, deoarece prima instanță a dat o apreciere eronată situației de fapt și de drept, constatate în cadrul cercetării judecătorești, din care motiv apelul procurorului se consideră ca întemeiat și urmează a fi admis.

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 2, 10 al Legii privind amnistia nr. 210 din 29.10.2016, reiese că amnistia nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat, prin infracțiunea pentru care este acuzată. Adică, căința activă trebuie manifestată în așa mod, încât inculpatul să nu cadă sub incidența restricțiilor formulate de către legislator în art. 10 lit. k) al Legii nr. 210.

Față de cele ce preced, instanța de apel a menționat că instanța urma să verifice, dacă inculpatul a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă, care include atât repararea prejudiciului material, cât și a celui moral, precum și cheltuielile de judecată, suportate de partea vătămată.

Din materialele cauzei rezultă că, de către avocatul Străisteanu Doina Ioana în interesele părții civile SRL „Grand Express” a fost înaintată acțiune civilă privind încasarea din contul inculpatului Cociug Mihail în folosul părții civile valoarea

automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, în sumă de 60.737 lei, potrivit raportului de expertiză nr. 1095-1096 din 12.10.2016, anexat la caza penală, încasarea din contul inculpatului a prejudiciului moral în valoare de 50.000 lei și costurile de judecată: costul expertizei în sumă de 2.604 lei și asistență juridică (f.d. 150-151 v. 1).

Astfel, instanța de apel a reiterat că, inculpatul Cociug Mihail cade sub incidența art. 10 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXV-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La aprecierea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a constatat că, infracțiunea comisă de inculpat se califică ca una mai puțin gravă, lipsesc circumstanțe atenuante conform art. 76 Cod penal și circumstanțe agravante, conform art. 77 Cod penal.

Reieșind din circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, care a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, se caracterizează pozitiv la locul de trai, partea vătămată nu are pretenții materiale sau morale față de inculpat, iar partea civilă are pretenții de ordin material și moral, nefiind recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune, instanța de apel a considerat că, scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, poate fi realizat doar cu aplicarea unei pedepse penale sub formă de amendă, în mărime de 650 unități convenționale, care va fi una echitabilă corectă și care corespunde gravității faptei săvârșite de către inculpat.

În altă ordine de idei, instanța de apel a ajuns la concluzia că, prima instanță neîntemeiat a dispus încasarea din contul lui Cociug Mihail în beneficiul statului a cheltuielilor în legătură cu efectuarea expertizei judiciare, în sumă de 2.604 lei.

La acest capitol, instanța de apel a menționat că, prin încheierea din 22 martie 2016 s-a dispus efectuarea expertizei judiciare, iar cheltuielile pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară constituie suma de 2.604 lei, ce au fost achitate de partea civilă SRL „Grand Express” și solicitată în cele din urmă de a fi încasată în beneficiul său, prin acțiunea civilă înaintată de către reprezentantul părții civile.

Totodată, instanța de apel a reținut că, avocatul părții civile, SRL „Grand Express”, consideră că este îndreptățit la plata prejudiciului moral și pentru faptul că i-a fost obstrucționată activitatea de întreprinzător (distrugerea unuia din automobilele incluse în licența de activitate aduce pierderi), pentru nerealizarea venitului prognozat, micșorarea volumului de servicii prestate, toate fiind consecințe directe a acțiunilor inculpatului.

Instanța de apel a conchis în cele din urmă că, deoarece reclamantul la examinarea cauzei penale a prezentat probe confuze întru confirmarea sumelor pretinse, iar la acțiunea civilă nu au fost anexate careva calcule ale cheltuielilor suportate, sau calculul sumei venitului prognozat ce nu a fost realizat și care necesită o verificare minuțioasă, astfel, apare necesitatea ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile prin administrarea probelor suplimentare.

6. Decizia instanței de apel, este atacată la 08 februarie 2018 cu recurs ordinar de către inculpat, care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- instanța de apel neîntemeiat a casat sentința, ignorând un șir de prevederi legale, ce se referă la calificarea acțiunilor și la obiectul infracțiunii de care a fost acuzat;

- prima instanță corect a concluzionat că, în privința lui este posibil de aplicat actul de amnistie, cu liberarea de răspundere penală, fiind sub incidența art. 1 al Legii nr. 210 din 29.07.2016, deoarece și-a recunoscut pe deplin vinovăția și s-a căit sincer de cele comise, a depus cerere de aplicare a actului de amnistie și a restituit pe deplin prejudiciile cauzate părții vătămate Aftenii Ivan, cu care s-a împăcat și careva pretenții nu are;

- prima instanță întemeiat a concluzionat că, prevederile art. 10 alin. (1) lit. k) a Legii nr. 210 privind amnistia nu pot fi aplicate în privința lui, deoarece se referă la situația când inculpatul nu a restituit integral prejudiciile cauzate prin infracțiune pentru care este urmărit sau condamnat, iar în cazul dat nu au fost stabilite astfel de prejudicii și nici incluse în actul de acuzare. Respectiv, prejudiciile părții vătămate Aftenii Ivan le-a restituit și acesta careva pretenții nu are;

- prejudiciile invocate de partea civilă SRL „Grand Express”, nu-i pot fi impuse spre achitare inculpatului, ci urmau a fi încasate în conformitate cu prevederile Legii nr. 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, de la compania de asigurări „Galas” SA;

- la ziua accidentului rutier din 19 septembrie 2015, Cociug Mihail conducea un autoturism de model Dacia Logan, înregistrat după SRL „Rapid Sigur Confort” (care este o societate ce prestează servicii de transport tip taxi), fiind angajat oficial la această întreprinde, în calitate de taximetrist. Lucrând oficial în acea zi, dispunea de foaie de parcurs, autoturismul condus dispunea de poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. RCA-001418156, din 26.03.2015, adică era valabilă, eliberată de SA „Galas”;

- automobilul dispunea de raport de verificare tehnică a vehiculului, valabil din 08 aprilie 2015, nr. 0120908. Deci, compania care a fost păgubită în rezultatul accidentului rutier, urma să se adreseze la asigurător, pentru evaluarea pagubelor și încasarea despăgubirilor;

- odată ce acțiunile inculpatului au fost calificate conform art. 264 alin. (1) Cod penal, dat fiind faptul că părții vătămate Aftenii Ivan i-au fost cauzate vătămări corporale medii, vinovatul poartă răspundere doar pentru încălcarea regulilor de securitate a circulației, soldate cu vătămarea medie a corpului persoanei, care și este obiectul material al infracțiunii menționate. Cât privește mijlocul de transport deteriorat în rezultatul accidentului, acesta nu poate să reprezinte obiectul material al infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și corespunzător, prejudiciul adus mijlocului de transport nu poate fi încasat nemijlocit de la conducătorul auto, adică de la inculpat;

- acțiunea înaintată la prezenta cauză penală este neîntemeiată și corect a fost respinsă integral de prima instanță, deoarece pentru recunoașterea dreptului la despăgubiri, urma a fi înștiințat asiguratorul companiei posesoare a autoturismului condus de către inculpat, iar pentru calcularea pagubei, la alte acte, urma a fi anexat procesul-verbal de constatare a circumstanțelor accidentului rutier, întocmit de către lucrătorii organelor afacerilor interne;

- deoarece a fost tras la răspundere penală pentru cauzarea de vătămări medii din imprudență, urma a se întocmi un proces-verbal cu privire la contravenția prevăzută de alin. (1) art. 242 Cod contravențional, care prevede răspunderea contravențională pentru încălcarea de către conducătorul vehiculului a regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea neînsemnată a vehiculelor. Acest proces-verbal urma să servească unul din temeiuri pentru acordarea despăgubirilor SRL „Grand Express” de la asigurator. În cazul în care nu au fost respectate prevederile Legii nr. 414 din 22.12.2006, prejudiciul cauzat autoturismului nu poate fi încasat de la inculpat;

- pe rolul Judecătorei Anenii Noi, sediul Central, se află în fază de examinare cauza civilă nr. 2c-20/17, inițiată la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Grand Express” către SRL „Rapid Sigur și Confort” și „Galas” SA;

- cheltuielile de judecată în sumă de 2.604 lei, impuse inculpatului pentru achitare prin sentința din 26 iunie 2017, au fost achitate, bonul corespunzător fiind anexat la materialele cauzei penale;

- decizia instanței de apel este neîntemeiată și ilegală, urmând a fi casată integral din motiv că apelurile au fost greșit admise, iar hotărârea nu conține motivele pe care se întemeiază soluția;

- în partea rezolutivă a deciziei, inculpatul a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de amendă, pedeapsa dată fiind maximală prevăzută de sancțiunea art. 264 alin. (1) Cod penal, adică 650 unități convenționale, ce contravine prevederilor alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, care prevede că pedeapsa sub formă de amendă în procedura examinării în baza probelor administrate la faza de urmărire penală se reduce cu o pătrime.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10, 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, menționând că conform art. 1 alin. (3) al Legii nr. 210, aplicarea oricărei modalități de liberare de pedeapsă, poate avea loc doar în condițiile în care instanța de judecată constată întrunirea anumitor cerințe stipulate în prezenta lege, respectiv instanța are prerogativa de a se pronunța privitor la admiterea sau respingerea cerinței privind aplicarea actului de amnistie față de condamnat.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă a fost corect aplicată legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului declarat, se atestă că autorul acestuia invocă drept temeiuri pentru recurs pct. 6), 10), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală care prevede că, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, precum și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Din conținutul recursului declarat, Colegiul penal lărgit, de fapt, nu atestă careva motive cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate sub aspectul temeiurilor pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, inculpatul limitându-se doar la indicarea conținutului acestei norme procedurale, iar ca problemă de drept recurentul abordează faptul, că în prezenta speță instanța de apel neîntemeiat a casat sentința adoptată de prima instanță, care în opinia lui just a încetat procesul penal în baza Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia, deoarece a recuperat până la pronunțarea sentinței prejudiciul material părții vătămate Afteni Ivan și nu este incident interdicției prevăzute la art. 10 lit. k) a prezentei legi.

Analizând hotărârea atacată a instanței de apel, Colegiul consideră că, motivele invocate de recurent nu sânt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, ce ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării acestei hotărâri judecătorești adoptată, în această cauză.

Colegiului lărgit consideră hotărârea contestată a instanței de apel, ca fiind motivată în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel aceasta cuprinzând temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la admiterea apelurilor declarate în prezenta cauză, cu pronunțarea unei noi hotărâri, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții. Prin urmare, instanța de recurs conchide că, cazuri de casare invocate de recurent prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-au găsit incidența în prezenta speță.

În ce privește dezacordul inculpatului cu concluziile instanței de apel privind neaplicarea Legii privind amnistia nr. 210 din 29 iulie 2016, pe motiv că acesta cade sub incidența interdicției prevăzută la art. 10 alin. (1) lit. k) al legii date, Colegiul penal menționează că conform art. 1 al acestei legi, aceasta se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal.

Procedura de aplicare a amnistiei față de persoanele inculpate este reglementată de art. 2 din Legea nr. 210, unde se indică expres că procesul penal încetează la faza de judecare a cauzei, dacă sunt întrunite condițiile expuse în prezenta lege.

Totodată, instanța de recurs relevă că, art. 10 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, stipulează un șir de interdicții referitor la aplicarea prevederilor art. 1-9 al acestei legi.

Colegiul menționează că, art. 10 alin. (1) lit. k) al Legii nr. 210 prevede că dispozițiile prezentei legi, nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat, prin infracțiunea pentru care este urmărită, sau după caz, a fost condamnată.

Față de cele ce preced, se impune concluzia că instanța de judecată la soluționarea chestiunii privind posibilitatea aplicării actului de amnistie urmează să verifice, dacă inculpatul a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit specifică, că legislatorul a prevăzut la alin. (2) art. 219 Cod de procedură penală, că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin:

1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală;

2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate;

3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală;

4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Din lucrările dosarului, instanța de recurs reține că, prin ordonanța din 25 octombrie 2015, SRL „Grand Express” a fost recunoscută în calitate de parte civilă și care a suferit în urma infracțiunii un prejudiciu material sau moral în sumă de 7.000 euro sau aproximativ 139.020 lei (f.d. 31 v. 1).

În continuare, Colegiul notează că, reprezentantul SRL „Grand Express” în cadrul judecării cauzei în prima instanță a înaintat acțiune civilă solicitând încasarea din contul inculpatului Cociug Mihail a sumei de 60.737 lei – valoarea automobilului deteriorat în rezultatul acțiunilor infracționale ale ultimului, precum și prejudiciul moral în sumă de 50.000 lei, inclusiv și cheltuielile judiciare pentru asistența juridică prestată de către avocatul acestei întreprinderi.

Instanța de recurs menționează că, în urma judecării prezentei cauze penale în ordine de apel, care este o continuare a judecării fondului cauzei, instanța de apel a ajuns inclusiv la concluzia că prima instanță greșit a judecat cauza în procedura simplificată, în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, aceasta urmând a fi judecată în procedura generală, deoarece inculpatul nu a fost de acord cu cuantumul prejudiciului cauzat în rezultatul acțiunilor sale prejudiciabile. Prin urmare, instanța de apel a admis în principiu acțiunea civilă înaintată în prezenta cauză, deoarece SRL „Grand Express” nu a prezentat careva probe în confirmarea sumei pentru venitul prognozat ce nu a fost realizat și care a fost invocat în acțiunea dată, urmând a fi stabilit definitiv cuantumul prejudiciului cauzat în procedura civilă.

Astfel, se atestă în prezenta speță că, inculpatul Cociug Mihail nu a reparat integral prejudiciul cauzat părții civile SRL „Grand Express” prin infracțiunea săvârșită, ceea ce implică interdicția aplicării actului amnistiei, reieșind din prevederile art. 10 alin. (1) lit. k) al Legii nr. 210 din 29.07.2016.

În opinia Colegiului penal lărgit, sunt nefondate criticile invocate de inculpat în recursul declarat referitor la irelevanța prejudiciului cauzat SRL „Grand Express”, ce urmează a fi achitat de compania asiguratoare, nefiindu-i lui imputabil acest prejudiciu, la caz urmând a fi luat în considerație doar prejudiciul cauzat persoanei fizice, adică părții vătămate Afteni Ivan, pe care l-a recuperat integral, respectiv nu sunt interdicții de a fi aplicate prevederile Legii nr. 210 privind amnistia. La aceste critici, instanța de recurs specifică, că în dispoziția lit. k) alin. (1) art. 10 al Legii nr. 210 din 29.07.2016, este menționat expres că prevederile prezentei legi, nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat, prin infracțiunea pentru care este urmărită, sau după caz, a fost condamnată. Deci, reieșind din dispoziția acestei norme legiutorul nu a făcut specificări sau a condiționat cumva natura prejudiciului și cercul persoanelor ce urmează a fi despăgubite, dar a indicat la general că este necesar de a fi reparat prejudiciul integral cauzat prin infracțiune. Respectiv, în situația dată, deoarece SRL „Grand Express” fiind recunoscută ca partea civilă în prezenta cauză penală și căreia prin hotărârea instanței de apel a fost recunoscut faptul cauzării prejudiciilor, în urma comiterii infracțiunii imputate inculpatului Cociug Mihail și care nu a fost reparat, rezultă că sunt incidente interdicțiile specificate la lit. k) alin. (1) art. 10 al Legii nr. 210 privind amnistia. Din considerentele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că sunt întemeiate motivele expuse de către instanța de apel în hotărârea adoptată, în partea ce se referă la neincidenta aplicării în prezenta speță a actului de amnistie în privința inculpatului, prin urmare sentința de încetare a procesului penal a fost casată justificat.

În susținerea motivelor de casare a deciziei instanței de apel, inculpatul prin prisma temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, invocă acel fapt că instanța i-a stabilit pedeapsă cu amendă în cuantum maximal de 650 unități convenționale, neglijând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de

procedură penală, unde este prevăzută reducerea de o pătrime în cazul stabilirii pedepsei cu amendă.

Opozant celor invocate de recurent la capitolul efectuării unei individualizări eronate a pedepsei aplicate pentru infracțiunea săvârșită, instanța de recurs relevă că, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță greșit a admis procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit procedurii generale, respectiv în situația dată inculpatul nu beneficia de reducerea cu o pătrime a pedepsei stabilite sub formă de amendă. Mai mult ca atât, deoarece, inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, instanța de apel i-a explicat acestuia prevederile art. 64 alin. (3¹) Cod penal și anume dreptul de a achita în jumătate amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie, astfel fiind considerat că sancțiunea amenzii este executată integral, însă inculpatul nu și-a realizat dreptul, în acest sens.

Nu pot fi reținute ca relevante alegațiile inculpatului, precum că instanța de apel a indicat cu cifre suma de 1.300 lei, ce urmează să o achite, Colegiul apreciază acest fapt ca o omisiune de ordin tehnic și nu este un temei de casare, deoarece instanța a indicat în dispozitiv că-i stabilește inculpatului pedeapsă în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 650 unități convenționale, ceea ce nu poate constitui suma de 1.300 lei, ținând cont de faptul că unitatea convențională la momentul săvârșirii infracțiunii constituia 20 de lei. De menționat este că, instanța de apel a indicat în dispozitiv inclusiv și cu litere echivalentul amenzii stabilite, menționând în paranteze sintagma de „treisprezece mii” lei, respectiv indicarea sumei greșite în cifre, nu constituie temei de a interveni în hotărârea adoptată și nu constituie o situație de natură să răstoarne o hotărâre judecătorească.

Așadar, instanța de recurs statuează că, la individualizarea pedepsei, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, constatând că pedeapsa aplicată va fi echitabilă faptelor infracționale comise, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și resocializare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ca urmare, sunt nejustificate alegațiile recurentului privind efectuarea contrară prevederilor legale de către instanța de apel a unei individualizări a pedepsei în cauza dată.

Cât privește invocarea de către recurent a temeiului de recurs prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, Colegiul penal lărgit o apreciază ca una declarativă și irelevantă în prezenta speță, deoarece din sumarul recursului nici nu se atestă careva critici aduse în acest sens, mai ales în contextul în care inculpatul a recunoscut vina din start de la etapa urmăririi penale, inclusiv și la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, fără a invoca careva obiecții în partea calificării acțiunilor sale.

Generalizând cele menționate, Colegiul conchide că, în cauza dată nu și-au găsit confirmarea temeiurile de recurs la care face referire recurentul și nu sânt motive de a interveni în soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece aceasta justificat a casat sentința prin care a fost încetat procesul penal, existând interdicții în speță ce

împiedică aplicarea actului amnistiei în privința inculpatului, fapta comisă de către Cociug Mihail a fost încadrată juridic corect în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, respectiv pedeapsa aplicată ultimului, a fost individualizată potrivit legii.

În cele din urmă, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de către inculpat în prezenta speță, este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către inculpatul **Cociug Mihail Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2017.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 25 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Victor Boico

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan

Ion Guzun